

NOTĂ DE POZIȚIE

MOLDOVA AR PUTEA REVENI LA PROCURAREA ENERGIEI DE LA MOLDGRES

Autori:

Sergiu Tofilat

Eugen Muravschi

Chișinău, decembrie 2025

Rezumat

Din cauza unor lacune din legislație, Republica Moldova ar putea reveni la procurarea energiei de la centrala electrică MoldGRES la un preț dublu și, implicit, la finanțarea regiunii separatiste.

În spațiul public au apărut informații privind o posibilă reluare a procurării de energie electrică de la MoldGRES,¹ deși Guvernul Republica Moldova s-a angajat să rupă dependența de resursele energetice rusești, folosite permanent ca instrument de șantaj. Acest angajament a fost asumat în februarie 2025 în schimbul unui suport financiar de 250 milioane euro din partea Comisiei Europene. Însă, Guvernul nu a informat ANRE privind necesitatea modificării procedurii de procurare a energiei electrice, pentru a exclude participarea la licitații a centralei electrice MoldGRES.

Pe durata stării de urgență, achiziția energiei era înfăptuită de „Energocom” în baza obligației de serviciu public, atribuită de Guvern.² Această obligație va expira la 31.12.2025, după care se vor aplica procedurile de licitație conform regulilor pieței de energie electrică, aprobate prin hotărârea ANRE nr. 283/2020.

În procedurile de achiziție a energiei există o lacună: **se poate califica orice participant care nu are datorii față de furnizorul de combustibil** utilizat la producerea energiei. MoldGRES procură gaze de la „TiraspolTransgaz-Pridnestrovie”, iar tarifele sunt stabilite la discreția așa-numitului guvern de la Tiraspol. Prin urmare, centrala MoldGRES poate lejer prezenta un „certificat” privind lipsa datoriilor la gaz și va putea participa la licitațiile de procurare a energiei, organizate de operatorii din Moldova.

În condițiile actuale, există posibilitatea legală ca Moldova să reînceapă achiziția de energie electrică de la MoldGRES, contribuind astfel și la finanțarea regiunii separatiste. Furnizorii din Ucraina nu vor putea participa la licitații, deoarece se confruntă cu deficit de energie și deconectări în evantai. Respectiv, MoldGRES va concura doar cu furnizorii din România, unde prețul mediu al energiei depășește 125 EUR/MWh. Deoarece regiunea transnistreană nu achită consumul de gaze, centrala MoldGRES poate veni cu o ofertă de preț „puțin” mai mică (124,5 EUR/MWh, de exemplu), iar furnizorii din Moldova nu vor avea temei legal s-o respingă. Pentru comparație, în 2024 Republica Moldova procura energie de la MoldGRES la prețul de 60 EUR/MWh (\$66 USD/MWh).

¹ Comunicat Î.S. „Moldelectrica” cu referire la informațiile apărute în spațiul public, 24.11.2025, https://moldelectrica.md/ro/news/latest_news/120

² HG nr. 156 din 26.03.2025, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=147714&lang=ro

Angajamentele asumate de Guvern față de UE

În februarie 2025, Prim-ministrul Dorin Recean și Comisara Europeană pentru extindere, Marta Kos, au semnat o scrisoare de intenție, prin care Guvernul Republicii Moldova și-a asumat un șir de angajamente privind consolidarea independenței energetice, ca răspuns la sistarea completă a gazelor de către Gazprom. Republica Moldova a beneficiat în schimb de un suport financiar de 250 milioane EUR din partea Uniunii Europene.³ Asistența financiară prevedea compensații pentru majorarea tarifelor la energie pe malul drept, dar și cele 60 milioane EUR care pot fi utilizate pentru consumatorii din stânga Nistrului.

- Guvernul s-a angajat să adopte o strategie prin care Moldova să nu mai fie șantajabilă și dependentă de gazele rusești atât pentru producerea căldurii, cât și a energiei electrice (pag. 2 din scrisoarea de intenție):

- (iii) **A socially acceptable approach for progressive energy price alignment, accompanied by a robust and expanded mechanism for mitigating the impact of higher energy prices, including notably the protection of vulnerable consumers.**
- (iv) **A clear strategy for ensuring that Moldova can be decoupled from the insecurity related to Russian gas supplies in the future both in terms of gas use for heating and for electricity generation.**

- La fel, Guvernul urma să adopte o hotărâre privind eliminarea completă a oricărei dependențe de furnizarea instabilă a resurselor energetice rusești (pag. 5 din scrisoarea de intenție):

- **Adoption of the National Energy and Climate Plan (NECP).**
- **The Government of Moldova requests a new financial instrument from the EBRD.**
- **The Government of Moldova will adopt a Government Decision to stipulate a full phase out of any form of dependence on Russian supply of energy resources**

Cu titlu de precizare, licitațiile de achiziție a energiei electrice se desfășoară după regulile aprobate de ANRE. Prin urmare, Guvernul ar fi trebuit să anunțe ANRE privind necesitatea modificării procedurilor de achiziție a energiei electrice. Însă, până în prezent procedurile nu au fost modificate.

³ Letter of intent between the Government of the Republic of Moldova and the European Commission, 04.02.2025, https://enlargement.ec.europa.eu/letter-intent-between-government-republic-moldova-and-european-commission_en

Cum se desfășoară licitațiile de achiziție a energiei electrice

Achizițiile de energie se desfășoară în conformitate cu procedurile prevăzute în anexa 1 la regulile pieței de energie electrică, aprobate prin hotărârea ANRE nr. 283/2020.⁴ Licitațiile sunt organizate de următorii operatori:

- **Operatorul rețelei de transport** (Moldelectrica) și **operatorii de distribuție** (RED-Nord și Premier Energy distribuție), pentru acoperirea pierderilor de energie în rețelele electrice;
- **Furnizorii de energie**, în baza obligației de serviciu public (FEE-Nord, Premier Energy furnizare), pentru furnizarea energiei către consumatorii finali.

În 2025 n-au fost organizate licitații de procurare a energiei, deoarece Guvernul a atribuit obligațiile de serviciu public către Energocom,⁵ din câteva motive:

- De la 1 ianuarie 2025 Republica Moldova importă energie din România. După ce Gazprom unilateral a sistat livrarea gazelor, MoldGRES nu mai livrează energie către malul drept;
- În România, prețul energiei electrice a fost plafonat până la 30.06.2025 și era mai mic decât prețul de piață. România a extins această subvenție și pentru consumatorii din Republica Moldova datorită faptului că importul energiei era efectuat de Energocom, întreprindere de stat;
- Deși suntem conectați la rețeaua electrică europeană, putem importa o cantitate limitată de energie. Potrivit informației publicate de Guvern, cota de import a Republicii Moldova este de 315 MW pe oră, în timp ce deficitul de energie în orele de vârf este de circa 600 MWh.⁶ Din acest motiv, personalul Energocom zilnic monitorizează capacitatea de import nefolosită de Ucraina, pe fiecare interval orar, și o realocă pentru a acoperi consumul de energie a Republicii Moldova.

Deoarece pe 31.12.2025 va expira obligația de serviciu public, atribuită către Energocom, ceilalți operatori au demarat recent licitațiile de procurare a energiei, pe care trebuie să le desfășoare până la finele anului.

⁴ Hotărârea ANRE nr. 283/2020 privind aprobarea Regulilor pieței energiei electrice, anexa 1, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=150615&lang=ro#

⁵ HG nr. 156 din 26.03.2025, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=147714&lang=ro

⁶ (PDF file) A se vedea pag. 2 din nota informativă la HG nr. 156 din 26.03.2025, <https://gov.md/sites/default/files/media/documents/sedinte-de-guvern/2025-04/05-NU-97-MEn-2025.pdf>

Procedurile de achiziție a energiei, stabilite de ANRE, includ anumite cerințe de calificare a ofertanților. Una din cerințe este dovada faptului că participanții (centralele electrice) nu au datorii față de furnizorii de combustibil, care este utilizat la producerea energiei electrice:

29¹. Cumpărătorul poate să includă în caietul de sarcini cerințe privind următoarele informații, fără a se limita la:

- Capacitatea alocată pe perioada contractului pentru interconexiunile respective, în cazul importatorilor de energie electrică;
- Criterii tehnice: Sursa de energie electrică (centrală electrică proprie, cumpărare din piață, import (din ce țară), altele);
- Dovada disponibilității puterii și cantității suficiente de energie electrică;
- Dovada deținerii volumului suficient de combustibil pe perioada contractului, precum și lipsa datoriilor față de furnizorii de combustibil, în cazul producătorilor care procesează combustibil pentru a produce energie electrică.

30. Caietul de sarcini poate include cerințe legate de garanții financiare pentru executarea contractului.

Toți operatorii sunt obligați să se conducă de regulile aprobate de ANRE și includă aceste prevederi în caietele de sarcini pentru desfășurarea licitațiilor de procurare a energiei electrice. Exact aceste prevederi le regăsim în caietul de sarcini publicat de Moldelectrica⁷:

8. Informația necesară de a fi prezentată în oferte

Informația necesară, prezentată de ofertanți va include, fără a se limita la, următoarele:

- Sursa de energie electrică (centrală electrică proprie, achiziționare de pe piață, import (cu indicarea țării de origine), altele);
- Dovada sau declarația pe propria răspundere privind disponibilitatea puterii și cantității suficiente de energie electrică;
- Dovada sau declarația pe propria răspundere privind asumarea obligațiilor de asigurare a capacității pe toată durata contractului pentru interconexiunile respective, în cazul importatorilor de energie electrică;
- Dovada sau declarația pe propria răspundere privind deținerea volumului suficient de combustibil pe perioada Contractului, precum și lipsa datoriilor față de furnizorii de combustibil, în cazul producătorilor care utilizează combustibil pentru a produce energie electrică
- Dovada lipsei datoriilor și/sau altor plăți restante față de Î.S. "Moldelectrica".

⁷ (PDF file) Caiet de sarcini Moldelectrica din 20.11.2025,
[https://moldelectrica.md/files/docs/8/505_Caiet_de_SARCINI_20.11.2025_\(12_luni\)_www.pdf](https://moldelectrica.md/files/docs/8/505_Caiet_de_SARCINI_20.11.2025_(12_luni)_www.pdf)

Prevederea dată se regăsește în caietele de sarcini și la ceilalți operatori (FEE-Nord,⁸ Premier Energy⁹ și RED-Nord¹⁰).

Cum MoldGRES poate relua livrarea energiei în Moldova

Centrala electrică MoldGRES se regăsește în lista participanților precalificați pentru licitațiile organizate de Moldelectrica. Ultima a explicat că informația ar fi din anul 2021 și nu a fost actualizată.¹¹

În realitate, problema se datorează faptului că procedurile de licitație nu au fost schimbate. ANRE urma să le modifice în corespundere cu angajamentele asumate de Guvern față de Comisia Europeană încă în februarie 2025, însă acest lucru nu a avut loc. Prin urmare, nici Moldelectrica, nici ceilalți operatori care au inițiat licitațiile, nu au temei legal să refuze participarea MoldGRES la licitații.

MoldGRES este eligibilă să participe la licitațiile de procurare a energiei dacă prezintă confirmarea că nu are datorii pentru consumul de gaze. MoldGRES procură gaze de la TiraspolTransgaz-Pridnestrovie,¹² iar tarifele sunt stabilite de așa-numitul guvern al regiunii transnistrene.¹³

Așadar, Guvernul ar trebui să ofere explicații de ce nu a solicitat ca ANRE să modifice procedurile de achiziție a energiei, pentru a implementa angajamentele asumate față de Comisia Europeană privitor la consolidarea securității energetice. De ce, din februarie și până în prezent, nu au fost modificate procedurile de achiziție a energiei?!

Un alt motiv de suspiciune este faptul că directorul Moldelectrica, la doar o săptămână după numirea în funcție¹⁴ (14.11.2025), a întreprins o vizită la centrala MoldGRES.¹⁵ Această vizită a fost mediatizată de presa din stânga Nistrului, pe când Moldelectrica nu

⁸ Anunț licitație FEE-Nord, <https://fee-nord.md/anunt-privind-initierea-licitatiei-repetate-pentru-procurarea-energiei-electrice/>

⁹ Anunț licitație Premier Energy, <https://premierenergy.md/cunoaste-ne/achizitii-pe/achizitii-anuale-de-energie/achizitii-anuale-de-energie-2025/>

¹⁰ Anunț licitație RED-Nord, <https://rednord.md/achizitii-de-energia-electrica>

¹¹ Comunicat Moldelectrica din 24.11.2025, https://moldelectrica.md/ro/news/latest_news/120

¹² Tarife TiraspolTransgaz-Pridnestrovie, https://www.ttgpmr.com/tarif_price/yurlitsa/tarify-dlya-yurlits-i-ip/

¹³ Dispoziția așa-numitului guvern neconstituțional, <https://mer.gospmr.org/zakoni/postanovlenie-ot-27-maya-2024-goda-%E2%84%96-258-o-stoimosti-prirodnogo-gaza-gazovoj-sostavlyayushhej-uchityvaemoj-v-predelnyh-urovnyah-tarifov-na-uslugi-gazosnabzheniya-na-2025-god>

¹⁴ Comunicat Moldelectrica din 14.11.2025, https://moldelectrica.md/ro/news/latest_news/118

¹⁵ Vizita Moldelectrica la MoldGRES pe 21.11.2025, (1) <https://t.me/moldgres/9094>, (2) <https://tiraspol-news.ru/other/2025/11/21/221124.html>

a publicat vreun comunicat oficial privind scopul vizitei. Mai recent, așa-numitul ministrul de externe al regiunii transnistrene, Vitalii Ignatiev, a afirmat că există potențial ca MoldGRES să reia livrările de energie atât către Moldova, cât și la export.¹⁶

Riscuri privind admiterea MoldGRES la licitațiile de procurare a energiei

Dacă licitațiile de achiziție a energiei se vor desfășura în continuare conform regulilor existente, operatorii vor avea de ales între ofertele din România sau oferta MoldGRES. Prețul mediu al energiei pe bursa română OPCOM în lunile octombrie-noiembrie 2025 a fost peste 125 EUR/MWh.¹⁷ Asta înseamnă că MoldGRES ar putea oferi o reducere nesemnificativă, iar operatorii din Moldova vor fi nevoiți să accepte oferta.

În situația dată, MoldGRES ar putea relua livrările de energie în Moldova la un preț de peste 120 EUR/MWh, sau dublu față de prețul achitat în 2024. Or asta va însemna **amplificarea finanțării bugetului separatist, care încasează bani din vânzarea gazului utilizat la producerea energiei ce va fi livrată Moldovei.**

Amintim că o situație analogică a avut loc în anul 2022, când în urma licitației organizate de Energocom, a ieșit învingătoare MoldGRES cu un preț de 96,9 USD/MWh.¹⁸

În rezultat, considerând criteriul „cel mai mic preț” au fost identificați 2 potențiali câștigători ai licitației și anume ООО «Аврыста» cu prețul de 96,5 \$/MWh care a propus acoperirea a 25%¹ din energia necesară, și CERS Moldovenească cu prețul de 96,9 \$/MWh, cu acoperirea a 70% din sarcina ofertată în cadrul licitației.

Totuși, reluarea livrărilor de energie de la MoldGRES ar necesita volume suplimentare de gaze rusești. Gazprom furnizează gaze în UE prin conducta Turkstream, care este deja utilizată la capacitate maximă. Dar mai există conducta Bluestream, conectată la rețeaua de gaze din Turcia și Bulgaria, prin punctul de interconectare Strandzha (BG) / Malkoclar (TR). Această rută are o capacitate de circa 11 mln m³/zi, iar fluxurile zilnice variază între 4-9 mln m³/zi.¹⁹ Prin urmare, tehnic Gazprom ar putea furniza anumite volume de gaze pentru ca regiunea transnistreană să crească producția de energie.

¹⁶ Ignatiev despre potențialul de reluare a livrărilor de energie, 11.12.2025, <https://novostipmr.com/ru/news/25-12-11/ignatiev-na-dannyi-moment-ot-moldovy-ne-postupalo-predlozheniy-po>

¹⁷ Raport OPCOM pentru noiembrie 2025, https://opcom.ro/uploads/doc/rapoarte/lunar/R_2511_RO.pdf

¹⁸ Mold-street.com, 03.05.2022, <https://www.mold-street.com/noutate/detalii-din-culisele-licitatiei-nicio-companie-nu-a-propus-100-din-necesarul-de-energie>

¹⁹ ENTSO-G transparency platform, <https://transparency.entsog.eu/#/points/data?from=2024-01-01&indicators=Physical%20Flow%2CFirm%20Technical&points=bg-tso-0001tp-00041entry>

Recomandări

1. Modificarea procedurilor de achiziție a energiei electrice

ANRE trebuie să ajusteze procedurile de organizare a licitațiilor privind achiziția energiei, astfel încât toți participanții să fie în condiții egale. Atâta timp, cât regiunea transnistreană nu achită consumul de gaze, MoldGRES beneficiază de tarife mici la gaz și poate influența rezultatele licitațiilor în favoarea sa.

Una din opțiuni ar fi includerea prevederii că participanții să prezinte dovada că nu au datorii la combustibil (gaz) față de furnizori înregistrați și licențiați într-o țară membră a Tratatului Comunității Energetice Europene. În cazul dat, MoldGRES nu va putea prezenta „confirmare” eliberată de TiraspolTransgaz-Pridnestrovie.

2. Organizarea licitațiilor doar pentru operatorii de transport și distribuție

Ținând cont de capacitatea limitată de import a energiei din rețelele europene, este rezonabil de organizat licitații doar pentru acoperirea pierderilor tehnologice de energie în rețelele de transport și distribuție (aprox. 10% din consumul total de energie). Această măsură va permite producătorilor locali să participe la licitații și va crea stimulente pentru dezvoltarea pieței de energie electrică.

3. Prelungirea obligațiilor de serviciu public la Energocom pe segmentul de furnizare

Serviciul de furnizare (FEE-Nord și Premier Energy furnizare) reprezintă circa 90% din consumul total de energie. Pentru acoperirea acestui consum de energie, este rezonabil de prelungit obligațiile de serviciu public la Energocom. Asta le va permite în continuare să procure energie pe piața românească și să realoce capacitățile de import, nefolosite de partea ucraineană pe fiecare interval orar, până când va fi identificată o soluție mai sustenabilă.

Acest material a fost realizat cu sprijinul financiar al Fondului Canadian pentru Inițiative Locale (CFLI). Conținutul acestuia este responsabilitatea exclusivă a Comunității WatchDog.MD și nu poate fi în niciun caz considerat că reflectă opiniile donatorului.

Activity supported by the
Canada Fund for Local Initiatives
Activité réalisée avec l'appui du
Fonds canadien d'initiatives locales

Canada